

מדרש: "אמרו ישראל לפני הקב"ה... אין אנו צריכין אלא לברכותיך ולהיותינו מתברכים מפ"ך"

כתב סופר: הפחד של ישראל מברכת בשר ודם, שעלול להיות בבחינת: "עושר שמור לבעליו ולרעתו"

"אמר להם הקב"ה... עמהם אני עומד ומברך אתכם", להתאים את ברכת הכהנים לפי כל אחד מישראל

השם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, בוחן את העבר ההוה והעתיד של המתברך כדי להתאים הברכה לטובתו

רבינו בחיי: ג' פעמים שם הוי"ה שנזכרו בג' ברכות כהנים מכוונים כנגד ג' בחינות היה הוה ויהיה

רב שמואל בר רב יצחק רקד לפני הכלה בג' הדסים, כדי לייחד השם הוי"ה בג' בחינות היה הוה ויהיה

ביאור נפלא של הגרי"ז מבריסק בשיטת הרמב"ם, שלדורות נשאו הכהנים את הארון על כתפיהם ולא הלויים

שני דינים במשא הארון, דין אחד מדין משא המשכן וכליו, דין ב' מדין משא הארון שיש בו קדושה מיוחדת

ועליהם הכתוב אומר: "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". אך עבודת זבולון שתומך ביששכר היא באצבעות, כמו שמצינו במצות צדקה שצריך לפתוח את אצבעות היד (דברים טו ז): "ולא תקפוק את ירך מאחיך האביון כי פתוח תפתח את ירך לו".

וזה שאמר הקב"ה לישראל: "אף על פי שאמרת לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם", לכל אחד ואחד כפי מה שנוצר לו. "ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים", בזכות שנושאים משא הארון על כתפיהם, ומשם מברך הקב"ה לומדי התורה הנושאים את עול התורה על כתפיהם, וזהו פירוש הכתוב: "משגיח מן החלונות", הקב"ה משגיח מן החלונות של בתי המדרש על ישראל שעוסקים שם בתורה, "מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים", בזכות שעובדים עבודת הקרבנות באצבעותיהם, ומשם מברך הקב"ה ברכה מיוחדת לתומכי התורה, הפותחים את אצבעותיהם לתת צדקה ללומדי תורה, ועל זה נאמר: "מציץ מן החרכים", שמציץ על העוסקים בעניני העולם הזה, ופותחים חרכים באצבעות ידיהם לתמוך בלומדי תורה.

וכל זה נכלל במה שהבטיח לנו הקב"ה: "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם", שיברכם בשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, כי יבחנו את הברכה בחוט המשולש – העבר ההוה והעתיד של האדם, כדי להתאים את הברכה לטובתו, ללומדי תורה ברכה מיוחדת הנצרכת להם, ולעוסקים במסחר ותומכים בתורה ברכה מיוחדת הנצרכת להם.

רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת"

לרגל שמחות הנישואין המתחדשות בבתי ישראל אחרי סיום ימי העומר, דבר בכתו מה טוב לפרש בזה מה שמצינו בגמרא (כתובות יז.) שהפליגו חכמינו ז"ל בגודל המצוה לרקד לפני הכלה, ואמרו שם: "רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת", ופירש רש"י שהיה מרקד לפני הכלה בשלושה הדסים, וצריך להבין מה ראה על ככה לרקד דוקא בשלושה הדסים.

אך לפי האמור יש לומר, כי לכאורה קשה איך אפשר לרקוד ולשמוח בשמחת חתן וכלה, וכי מי יוכל לדעת מראש שהזיווג יצליח ויצא מהם דורות ישרים ומבורכים. אולם זאת נחמנתו שאנו מאמינים באמונה שלמה שזיווגו של איש ישראל יוצא מהשם הוי"ה, כמו שכתוב (משלי יח כב): "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה".

וכן שנינו בגמרא (מו"ק יח.): "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה אשה לאיש, מן התורה דכתיב (בראשית כד ט) ויעלו לבן ובתואל ויאמרו מה יצא הדבר, מן הנביאים דכתיב (שופטים יד ד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא, מן הכתובים דכתיב (משלי יט יד) בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת".

הרי לנו דברים ברורים שכל זיווג יוצא מהשם הוי"ה, ומאחר שהזיווג יוצא מהשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, הרי הקב"ה בוחן את שני בני הזוג האיש והאשה לפי העבר ההוה והעתיד, ועל ידי זה יוכלו לבטוח בה' שסייע להם לבנות ביתם בהצלחה גדולה, שהרי כבר בחן את הצלחת הזיווג מכל הג' בחינות.

הנה כי כן אייר לנו להבין מעשה הנשגב של רב שמואל בר רב יצחק, שהיה מרקד לפני הכלה "אתלת" בשלושה הדסים, כי נתכוון לייחד בכך את השם הוי"ה בג' בחינותיו היה הוה ויהיה, כדי לעורר את החתן והכלה שאם ירצו להצליח לבנות בית נאמן בישראל, יבטחו בשם ה' שבחן את זיווגם בג' בחינות של העבר ההוה והעתיד, ועל ידי אמונה זו אפשר לרקד ולשמוח בידיעה שיצליחו בזיווגם.

הקב"ה את משא הארון על הלויים מצד דין משא המשכן וכליו.

משא הארון בכתף ועבודת הקרבנות באצבעות

היוצא לנו מדברי הרמב"ם, כי הכהנים נצטוו לשאת את ארון הברית על כתפיהם, ועליהם הכתוב אומר: "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". והנה בנוסף על כך נצטוו הכהנים לעבוד עבודת הקרבנות באצבעותיהם, כמו שכתוב (ויקרא ד ט): "וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה". ועוד (שם שם כה): "ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח העולה". ועוד (שם יד טז): "וטבל הכהן את אצבעו הימנית". וכהנה פסוקים רבים.

מעתה יש לומר כי זהו ביאור המדרש: "לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם, לומר שהקב"ה עומד אחרינו, ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים", בזכות המצוה שהיתה מוטלת עליהם לשאת את הארון על כתפיהם, "מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים", בזכות עבודת הקרבנות בבית המקדש באצבעותיהם.

על פי האמור נמשיך לבאר איך דבר זה מתקשר עם התשובה שהשיב הקב"ה לישראל: "אמר להם הקב"ה, אף על פי שאמרת לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם... ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים, מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים, ענה דודי ואמר לי ואני אברכם".

הביאור בזה על פי הידוע כי כלל ישראל מתחלק לשני חלקים בבחינת יששכר וזבולון, חלק אחד הוא בבחינת יששכר היושבים באהלה של תורה ועוסקים בתורת ה' יומם ולילה, וחלק אחד הוא בבחינת זבולון שעוסקים במסחר ומפרנסים את יששכר עמוד התורה. והנה כאשר דיבר יעקב אבינו בשבחו של יששכר עמוד התורה אמר (בראשית מט ט): "יששכר ממור גרם רובץ בין המשפתים... ויט שכמו לסבול", ופירש רש"י: "ויט שכמו לסבול, עול תורה".

ויש לבאר הטעם שהמשיל יעקב עול תורה למשא על השכם שהוא הכתף, כי המשא של עול תורה הוא בבחינת משא הארון על כתפי הכהנים, שהרי בתוך הארון היו שני לוחות הברית שהם יסוד כל התורה,

למייעוט מספר הכהנים בזמן ההוא, כי הארון הוא הראש, אמנם לדורות הכהנים חייבים במצוה והם ישאוהו כמו שהתבאר בספר הושע ובספר שמואל".

בדברי הגרי"ז מבריסק על הרמב"ם (מכתבים עמוד עז) מצינו כדרכו בקודש ביאור נפלא בדרך לומדות בדברי הרמב"ם, ובאר דבריו בתוספת תבלין, כי בנשיאת הארון יש ב' דינים: דין אחד מצד משא המשכן וכליו ממקום למקום, כלומר כמו שהיה צריך צריאת את המשכן וכליו בכל המסעות, כן היה לשריף לשאת את הארון שהוא גם כן אחד מכלי המשכן.

דין ב' שהוא דין מיוחד לארון שיש בו קדושה מיוחדת, מצד שני לוחות הברית שהיו בתוכו, ומצד שקבע הקב"ה לדבר משם עם משה רבינו, כמו שכתוב בפרשת תרומה (שמות כה כב): "ונועדתי לך שמה ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרוכים אשר על ארון העדות את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל".

לפי זה מבואר היטב דברי הרמב"ם, כי מה שצוה הקב"ה בפרשתנו לבני קהת לשאת את הארון, היינו רק מצד דין משא המשכן וכליו, שמשא זה היה רק במדבר כאשר המשכן לא עמד במקום קבוע, אלא היה צריך לפרק את המשכן ולשאתו עם כליו ממקום למקום, אבל כאשר נכנסו לארץ לבנות את בית המקדש שהיה בנין קבוע במקום אחד, נתבטל הדין של משא המשכן וכליו ממקום למקום, ונשאר רק הדין של משא הארון בעת מלחמה, ובמשא זה נצטוו הכהנים שכל עבודת בית המקדש נעשית על ידיהם.

אלא שלפי דברי הגרי"ז עדיין צריך ביאור לשון הרמב"ם: "ואף על פי שזו המצוה בא ללויים בעת ההיא, אמנם היה זה למיעוט מספר הכהנים בזמן ההוא... אמנם לדורות הכהנים חייבים במצוה והם ישאוהו", משמע מהו כי עיקר הסיבה שלא נשאו הכהנים את הארון במדבר הוא מהמנת מיעוטם.

ונראה לפרש דברי הרמב"ם, כי אם היו הכהנים מרובים היו הם נושאים את הארון על כתפיהם גם במדבר, מצד הדין המיוחד שיש בארון יותר משאר הכלים, ואף על פי שמשא הארון במדבר היה בו גם הדין של משא המשכן וכליו, אולם הדין המיוחד שיש במשא הארון מצד גודל קדושתו, מתגבר על הדין הכללי של משא המשכן וכליו, אבל היות שבמדבר היו הכהנים מתי מעט, לכן הטיל